

روزشمار جنگ

سه شنبه

۴ شهریور ۱۳۵۹

۱۵ شوال ۱۴۰۰

۲۶ اوت ۱۹۸۰

۳۷۲

در ادامه بحران در روابط سیاسی ایران و عراق، امروز وزارت کشور جمهوری اسلامی ایران علیه تعدیات و تجاوزات دولت عراق در زمینه اخراج اتباع عراقی ایرانی‌الصل از آن کشور و گسیل آنان به سوی مرزهای ایران، در اطلاعیه‌ای خطاب به مراجع بین‌المللی، اعلام جرم کرد. وزارت کشور در این اطلاعیه «دولت دست‌نشانده صدام حسین را که پس از اخراج حدود ۴۰ هزار تن [از] خواهران و برادران مسلمان ایرانی، هم‌اکنون شروع به راندن مسلمانان افغانی به داخل مرزهای ایران کرده» به شدت مورد نکوهش و انتقاد قرار داده است. در بخشی از این اطلاعیه شدیدالحن آمده است:

«دولت متجاوز عراق اخیراً ۲۰ تن از برادران افغانی را نیز ناجوانمردانه به مرزهای کشور جمهوری اسلامی ایران گسیل داشته و خود را مهیای راندن گروه‌های بیشتری از این خواهران و برادران نموده است. باتوجه به اینکه این گونه اعمال و روش‌های ضدانسانی حکومت بعث و گزینش احمقانه‌ترین نوع تبعیض و سیستم نژادپرستی در تابعیت که موجب سرگردانی و آوارگی مسلمانان بی‌گناه شده مغایر و معارض قوانین جاری مربوط به تابعیت و اقامتگاه افراد انسانی و نفی آشکار کلیه موازین و مقررات بین‌المللی است، لذا بدین وسیله علیه اعمال این رژیم فاشیست شدیداً اعلام جرم و از جمیع مراجع بین‌المللی و مردم متعهد و مسلمان کلیه کشورهای جهان تقاضا می‌شود بیش‌ازاین در قبال رفتار ناهنجار و سبعانه رژیم بعث عراق سکوت نکنند...»^(۱)

۳۷۳

امروز صدام حسین در یک حرکت تبلیغاتی در جهت القای ذهنی رهبری جهان عرب، ضمن یک مانور نمایش قدرت، طبل‌های ناسیونالیسم عربی را مجدداً به صدا درآورد. صدام در جلسه پایانی ششمین اجلاس ملی اتحادیه سندیکاهای کارگری در عراق گفت: «از آغاز انقلاب عظیم ژوئیه در سال ۱۹۶۸، پیشرفت‌های زیادی در همه سطوح در عراق حاصل شده است. ... اکنون

نام عراق مقرون با پیشرفت و شکوفایی و ترقی می‌باشد. همه درمورد اتحاد میهن‌پرستان و ملی‌گرایان سخن می‌گویند. وقتی نام عراق ذکر می‌شود، نام امت عرب را در آن می‌بینیم و زمانی که نام امت عرب یاد می‌شود، یاد عراق به میان می‌آید. این چیزی نیست که ما بخواهیم عراق را بزرگ جلوه دهیم، زیرا مردم کشورهای عربی همه معتقدند که جزو امت عرب هستند، لذا می‌بینیم اتحادی میان میهن‌پرستان و ملی‌گرایان وجود دارد. ما امنیت سوریه را امنیت عراق می‌دانیم، ما امنیت الجزایر را امنیت عراق به حساب می‌آوریم. ...»

صدام حسین رئیس‌جمهور عراق: ما برای رسیدن به اتحاد اعراب بعضی اوقات ناچار می‌شویم با رژیم‌هایی که با امریکا مرتبط‌اند گفت‌وگو کنیم. امریکا وقتی می‌تواند عراق را اشغال کند که از سکنه خالی باشد.

وی در بخش دیگری از سخنرانی خود گفت: «ما برای رسیدن به اتحاد اعراب بعضی اوقات ناچار می‌شویم با رژیم‌های دست راستی کنار بیاییم. ما می‌دانیم بعضی از این رژیم‌ها با امریکا مرتبط هستند مع‌ذالک با آنها به گفت‌وگو می‌نشینیم، ... ما با رژیم‌های ارتجاعی علیه خارجیان متحد می‌شویم زیرا که سرزمین‌های اعراب متعلق به حکام عرب نیست، بلکه ملک اعراب است. به‌طور مثال، چنانچه به سرزمین‌های عمان حمله شود، ما با سلطان‌نشین عمان متحد می‌شویم و از این سرزمین دفاع می‌کنیم. ...» صدام حسین در پایان اظهار کرد:

«اکنون ملت عراق آماده است تا نظیر یک بعثی سازمان‌یافته برای دفاع از انقلاب بمیرد و این را ما امتحان کرده‌ایم و این نیروی حقیقی ما هست و نیروی حقیقی ما در ایمان تمام ملت است. لذا خودپسند نخواهیم بود اگر بگویم بزرگ‌ترین قدرت نظامی روی زمین نمی‌تواند عراق را اشغال کند مگر درحالی‌که عراق از سکنه خالی باشد. امریکا می‌تواند با یک بمب اتمی عراقی‌ها را نابود سازد، لیکن بدون از بین بردن عراقی‌ها توسط بمب اتمی، قادر نخواهد بود؛ یعنی با ارتش معمولی امریکا نخواهد توانست عراق را اشغال کند. وقتی که ملت تا این سطح باشد، حتماً به روش سوسیالیسم خود ایمان دارد. ...»^(۲)

مسئلاً یکی از پشتوانه‌های صدام برای ایراد چنین سخنانی، حمایت کشورهای ثروتمند عربی منطقه است. برای نمونه، سخنگوی وزارت امور خارجه کویت امروز حمایت کامل خود را از تلاش جمهوری عراق برای دستیابی به رآکتور اتمی جهت استفاده از آن در اهداف مسالمت‌آمیز اعلام کرد. به گزارش رادیو کویت: «پیرو حمله تبلیغاتی ساختگی اسرائیل و نیروهای صهیونیسم

علیه جمهوری عراق، سخنگوی رسمی وزارت خارجه کویت اظهار کرد: هدف از این حمله تبلیغاتی ساختگی، منحرف کردن افکار عمومی نسبت به حملات مداوم صهیونیسم علیه امت عرب و اقدامات خشونت آمیز اسرائیل در سرزمین های اشغال شده و جنوب لبنان است.^(۳)

۳۷۴

آثار وقوع انقلاب اسلامی ایران و تأثیراتی که این انقلاب بر مردم کشورهای حوزه خلیج فارس گذاشته است، از جمله مواردی است که امروز در شهر طائف عربستان در اجلاس امنیتی گروهی از وزیران کشور دولت های عربی بروز داشت. گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس در این زمینه حاکی است:

«وزرای کشورهای عرب درحالی که نسبت به افزایش بی ثباتی در منطقه نفت خیز خلیج فارس احساس نگرانی می کنند، در عربستان سعودی گرد آمده اند تا راه های تحکیم کنترل مردم کشورهای خود را با همکاری یکدیگر مورد بحث و بررسی قرار دهند. این کنفرانس سه روزه که از امروز در طائف گشایش یافت، سومین کنفرانس ظرف چهار سال گذشته است. لکن کنفرانس حاضر از ضرورت زیادی برخوردار است. دلایل این اهمیت را باید در: اشغال مسجدالحرام مکه در آذرماه گذشته؛ تظاهرات مسلمانان شیعه طرفدار ایران و دیگر مسائل امنیتی و نیز عدم اعتماد و حساسیت زیادی که در میان این کشورهای پرجمعیت به وجود آمده، جست و جو کرد.» این گزارش می افزاید: «درخواست آیت الله خمینی برای صادرشدن انقلاب ایران، تجاوز روسیه به خاک افغانستان و حضور نامعقول نظامی امریکا در اقیانوس هند، در مجموع کشورهایی را که قسمت زیادی از نفت جهان غرب را تأمین می کنند، تحت فشار قرار داده است. کویت و بسیاری از کشورهای حوزه خلیج فارس برای ایجاد همکاری میان سازمان های پلیس عرب فشار می آورند و وزیر کشور عربستان اعلام می کند کشورش سرگرم ساختن یک مؤسسه عربی برای تربیت پلیس است که هزینه اش بالغ بر ۱۳۰ میلیون دلار است. به گفته یک دیپلمات کویتی، شایعات زیاد درباره وجود بی ثباتی، مشکلات فراوانی را برای کشور متبوعش در حوزه خلیج فارس به وجود آورده است. وی می گوید نمی توانیم بگوییم که [چه] کسی این شایعات را به راه انداخته، این عامل می تواند ایران باشد، می تواند دیگر کشورهای عربی باشد، می تواند امریکا باشد، لکن این کار دعوت به حضور و مداخله یک نیروی خارجی در منطقه به بهانه وجود مشکلات است. در سال گذشته، کشورهای حوزه خلیج فارس مقررات سخت روادید را برای ده ها هزار کارگر خارجی ساکن در این کشور به اجرا گذاردند.»

آسوشیتدپرس می افزاید: «عراق دومین کشور تأمین کننده نفت غرب بعد از عربستان سعودی، حدود ۳۰۰۰۰ عراقی ایرانی الاصل را به دنبال بمباران متعدد نقاط حساس [مرزی ایران]، از عراق اخراج کرد. سال گذشته تظاهرات شیعیان در چندین کشور حوزه خلیج فارس ترتیب یافت. کویت با بزرگ ترین مشکلات دست به گریبان بود؛ دو فلسطینی یک جت کویتی را ربودند. سپس انفجار در دفتر روزنامه *الرأی العام* منجر به کشته شدن دو نفر شد. در خردادماه به سفارت ایران

در لندن حمله شد و در دفاتر هواپیمایی ملی ایران بمب منفجر شد. مردان ناشناس مسلح سعی کردند صادق قطب‌زاده را که از کویت دیدن می‌کرد ترور کنند. در نتیجه این بی‌نظمی‌ها وزیر کشور کویت اوایل ماه جاری بیش از ۳۰ تن از مقامات برجسته پلیس را برکنار کرد. ...»
در پایان این گزارش آمده است: «به عقیده ناظران سیاسی، کارگردانان اصلی این کنفرانس، عراق و عربستان سعودی و مصر می‌باشند. و این سه کشور از هم‌اکنون در پی ایجاد یک پیمان امنیتی گسترده در بین دولت‌های خویش می‌باشند.»^(۴)

۳۷۵

درباره تحرکات مرزی عراق یکی از مسئولان سپاه قصر شیرین گفت: «در نوار مرزی تجمع و آرایش جنگی نیروهای عراقی کاملاً مشهود است و به نظر می‌رسد که ارتش بعث عراق در حال فراهم کردن مقدمات یک درگیری گسترده است.» اما یک گزارش به نقل از منابع آگاه مرزی، حاکی است: «احتمال دارد که بخش شایعات مربوط به حمله هوایی و زمینی عراق و فعل و انفعالات آشکار عراقی‌ها در آن سوی مرز که از سوی عوامل اطلاعاتی و دیدبانی ایران گزارش شده است، بخشی از یک توطئه برای سرگرم کردن و تجمع نیروهای ایران در نوار مرزی، برای انجام عملیات دیگری باشد.»^(۵)

در همین حال، به گزارش هنگ ژاندارمری ایلام: «به اعلام پاسگاه صالح‌آباد در ساعت ۱۲:۴۵ دقیقه امروز، تعداد ۲ دستگاه نفربر به پاسگاه صالح‌آباد وارد و از سوی دیگر خودروهای سنگین در تردد و در داخل سیم‌خاردار پاسگاه الشهداء عراق [به] وسیله تانک‌ها محاصره و افراد در داخل سنگرها جا گرفته‌اند.» هنگ ایلام در گزارش خود افزوده است که به احتمال قوی قصد حمله دارند.^(۶)
مشاهدات عینی نیروهای اطلاعاتی خودی از تحرکات امروز عراق در نواحی مرزی بستان نیز حاکی از «فعالیت چشمگیر ارتش عراق در نوار مرزی» است. بنا به همین گزارش، «در ارتفاعات مشرف به پاسگاه سمیده، در ۶ محل کشور عراق سنگر کنده و نفراتی در آنها دیده می‌شود. واحد توپخانه [نیز] در شمال پایگاه ام‌الظہیر برابر پیچ‌انگیزه مستقر [شده] و خودروهای آنها با دوربین قابل رؤیت است. روبروی پاسگاه طاوسیه و صفریه نیز سنگرهایی مشاهده شد.»^(۷)

در منطقه مرزی آبادان و خرمشهر نیز تحرکات عراق همچون روزهای گذشته ادامه داشت. امروز ۳ هواپیمای عراقی در حال اجرای مأموریت شناسایی هوایی در منطقه پاسگاه خین خرمشهر و به موازات اروندرود بودند که با تیراندازی نیروهای خودی متواری شدند.^(۸) مرزبان جمهوری اسلامی ایران در خرمشهر بلافاصله و به‌طور رسمی به همتای عراقی خود در خصوص این تجاوز هوایی اعتراض کرد.^(۹) همچنین، تعداد ۸ دستگاه خودرو نظامی حامل نیرو در ساعت ۱۶ امروز در پاسگاه شلمچه عراق مستقر شدند.^(۱۰) یک گزارش دیگر از منابع اطلاعاتی خودی نیز حاکی از انتقال تیپ ۱۹ پیاده عراق از شمال این کشور به منطقه بصره می‌باشد.^(۱۱)

۳۷۶

وضعیت مهاباد و شهرها و روستاهای اطراف آن به‌خصوص با معدوم‌شدن سرگرد عباسی از فرماندهان نظامی حزب دمکرات کردستان ایران و برخی دیگر از رهبران نظامی ضدانقلاب، به‌دست نیروهای عملیات سپاه ارومیه بحرانی‌تر به نظر می‌رسد.

حزب دمکرات امروز با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد که به‌خاطر ترور سرگرد عباسی و یارانش، تا شب چهلیم آنها با خرابکاری و ترور شخصیت‌ها و انفجار نقاط حساس، انتقام سختی از پاسداران و نیروهای ارتش مستقر در سقز و دیگر نقاط کردستان خواهد گرفت.^(۱۲) دراین‌باره، گزارش ستاد مشترک ارتش حاکی است که امروز «تظاهراتی بر علیه دولت در بوکان، پیرانشهر و سردشت به‌خاطر کشته‌شدن سرگرد عباسی برپا شد». همین گزارش می‌افزاید: شامگاه امروز نزدیک به ۶۰ فرد مسلح از دهکدهٔ بلاغ گذشته و به‌سوی بوکان در حرکت بوده‌اند.^(۱۳)

دراین‌حال، بنا به گزارش ژاندارمری، در ساعت ۲۳ دقیقهٔ بامداد امروز، مهاجمان با سلاح سبک و تیربار، ساختمان گروهان ژاندارمری مهاباد را زیر آتش گرفتند که مأموران متقابلاً به آتش آنها پاسخ دادند.^{(۱۴)*}

در گزارش اطلاعات سپاه ارومیه نیز دربارهٔ وضعیت میاندوآب و مهاباد آمده است امروز «تعدادی از پاسداران مهاباد به میاندوآب اعزام شدند تا همراه ستون وارد شهر شوند». همین گزارش دربارهٔ وضعیت مهاباد می‌افزاید: «ضمناً در مهاباد ۱۰۰۰ نفر پارتیزان به‌عنوان چریک مخفی آموزش دیده‌اند تا پس از ورود ارتش و سپاه به داخل شهر، با لباس شخصی به آنها ضربه وارد سازند».^(۱۵) خبرگزاری پارس از مهاباد نیز گزارش داد که امروز «۵۰۰ نفر که اکثراً زن و کودک و مسافر هستند توسط مهاجمین مسلح در مهاباد و بوکان به گروگان گرفته شدند. گزارش‌های رسیده حاکی است مهاجمین افراد گروگان را تحت آزار و اذیت قرار داده‌اند و فرماندار میاندوآب نیز ۲۴ ساعت به عاملان گروگان‌گیر مهلت داده است که مسافران را بدون قیدوشرط آزاد کنند».^(۱۶)

۳۷۷

درگیری و زدوخورد میان نیروهای مسلح انقلاب و گروه‌های مسلح معارض با نظام در مناطق مختلف کردنشین از جمله اطراف مریوان، کامیاران و پاوه و نیز مناطقی در آذربایجان غربی ادامه دارد.

به گزارش مرکز فرماندهی غرب: «۳ اتومبیل حامل دمکرات‌ها که از مریوان جهت آموزش مواد منفجره عازم روستای بنی‌کنه‌لی [بنی‌کندی] بودند به‌وسیلهٔ ارتش و سپاه پاسداران مورد حمله قرار گرفتند و بر اثر انفجار مین‌ها [یی که حمل می‌کردند] و مواد منفجرهٔ خودشان ۱۷ نفر [از دمکرات‌ها] کشته و ۲۹ نفر زخمی شدند».^(۱۷)

* این تیراندازی تا ساعت ۱۴:۱۰ روز بعد همچنان ادامه داشته است.

در ادامهٔ پاک‌سازی منطقهٔ کامیاران نیز امروز مرکز فرماندهی سپاه به سپاه کرمانشاه دستور داد که ضمن هماهنگی با ارتش به پیشروی خود ادامه داده و در مسیر کامیاران - روانسر، دو پایگاه برپا کنند که یکی از آن دو از طرف کامیاران و دیگری از طرف روانسر (در روستای الک) باشد و یک پایگاه نیز در ارتفاعات دروین ایجاد کنند.^(۱۸)

همچنین ۸۵ نفر از نیروهای سپاه که دیروز دستور ترابری آنها با هواپیما به سنندج صادر شده بود، قرار است امروز عازم سنندج شوند.^(۱۹) گزارش ژاندارمری نیز حاکی است که امروز «در خود شهر پاوه بین افراد سپاه پاسداران و مهاجمین مسلح [ضدانقلاب] درگیری ایجاد شد که در آن یک نفر پاسدار اهل باینگان شهید گردید.»^(۲۰)

در همین حال و در پی انتشار اطلاعیهٔ ستاد عملیات غرب کشور مبنی بر دستگیری برخی از سران فراری و وابستگان به حکومت بعث عراق، گروهی مهاجم مسلح ضدانقلاب به بخش باینگان حمله و این منطقه را محاصره کردند. گزارش رسیده از فرمانداری پاوه در این مورد حاکی است: «این حمله در ساعت ۱۱:۳۰ دقیقهٔ شامگاه امروز، شروع شد و طی آن مزدوران بعث عراق - که تعداد آنان زیاد بود - تا ساعت ۲ بامداد روز بعد، به شلیک خمپاره و مسلسل پرداختند. ولی در این ساعت نیروهای مسلح ایران محاصرهٔ باینگان را شکستند و مهاجمین را با تلفات سنگین مجبور به عقب‌نشینی ساختند. در این درگیری، یک پاسدار شهید و یک پاسدار دیگر مجروح شدند.» بنا به همین گزارش، شاهین، معاون فرمانداری پاوه، در مورد اخبار منطقه گفت: «زنان و کودکان مهاجمین* نوسود امروز به مقر حزب دمکرات نوسود حمله کردند و با دست خالی قصد تخریب آن را داشتند.» وی افزود: «در دو روز گذشته [دیروز و امروز]، تظاهرات وسیعی در نوسود صورت گرفت و مردم این بخش حمایت خود را از مهاجرین اعلام کردند و خواستار خروج افراد مسلح غیرقانونی [معاند با نظام] شدند.»^(۲۱)

در این حال، خبرگزاری پارس از سنندج از رواج یک شایعهٔ قوی در این شهر خبر می‌دهد: «در این شهر به شدت شایع شده است ۳۰ تن از اعضای کومه‌له که قصد داشته‌اند خود را به نیروهای جمهوری اسلامی معرفی کنند در یک کیلومتری روستای افریان واقع در منطقهٔ کامیاران، به وسیلهٔ عوامل و ایادی صدیق کمانگر، یکی از گردانندگان کومه‌له، از پشت به رگبار مسلسل بسته شده‌اند.» این گزارش همچنین حاکی است که «تعدادی از اعضای مسلح حزب منحلۀ دمکرات، کومه‌له و دیگر ضدانقلابیون در سه روز اخیر، خود را به نیروهای انقلابی تسلیم کرده‌اند.»^(۲۲)

خبرنگار جمهوری اسلامی نیز از منطقهٔ تکاب چنین گزارش داد: «به همت پاسداران انقلاب اسلامی تکاب و پاسداران اعزامی از تبریز و کرمان، بعد از ۴۵ روز تلاش، روز سه‌شنبه ۵۹/۶/۴ ساعت ۱۱ صبح، بعد از درگیری کوتاهی، پاسداران توانستند مواضع عظیم حزب دمکرات و دیگر گروه‌های مهاجم را در قریهٔ حسن‌آباد واقع در بین جادهٔ تکاب - شاهین‌دژ، درهم کوبند و جادهٔ تکاب

* در متن خبر، کلمه مهاجمین آمده است که مهاجرین درست است.

به طرف تخت سلیمان افشار را بعد از ۶ ماه که مسدود بود، باز نمایند و همچنین در این مدت برادران پاسدار با دادن ۱۲ شهید توانستند بیش از ۱۰۰ نفر از ضدانقلابیون منطقه را به هلاکت برسانند و تعدادی را دستگیر کرده و جمعاً حدود ۱۵ روستا را آزاد و مهاجمین آنها را خلع سلاح نمایند.^(۲۳)

همچنین، در ادامه تحرکات ایذایی و مین گذاری توسط گروه های مسلح ضدانقلاب در مناطق نقهه و اشنویه، «ساعت ۸ صبح امروز، بر اثر انفجار مین در جاده نقهه - اشنویه نزدیک روستای سلکان، یک دستگاه کمباین از دو چرخ عقب خسارت دید. به دنبال این جریان، بعد از یک ساعت [در نزدیکی] پاسگاه بکی لو بین نقهه و اشنویه، یک جیب حامل رئیس پاسگاه و ۲ تن از جوانمردان و یک نفر سرباز، که برای بازدید به محل حادثه رفته بودند، در ده متری [محل] حادثه، مین دیگری در سمت چپ جاده منفجر و منجر به زخمی شدن ۲ تن از جوانمردان و یک تن سرباز شدند.»^(۲۴)

در گزارش سپاه ارومیه نیز علاوه بر موارد فوق، اضافه شده است: «در همین روز ساعت ۹ الی ۹/۵ صبح در جاده نقهه - پیرانشهر، گردنه دو آب یک ماشین مسافربری اطمینان بر اثر انفجار مین خسارت دید و ۴ تن زخمی شدند. در ساعت ۱ بامداد امروز، همچنین مهاجمین با سلاح های تفنگ ۵۷ و خمپاره ۶ میلی متری به پاسگاه خان لرحمله کردند که خسارات جانی و مالی برای افراد پاسگاه در بر نداشت.»^(۲۵)

هم زمان با درگیری های خونین میان نیروهای خودی و گروه های مسلح مزبور، تحرکات و نقل و انتقالات این گروه ها در مناطق مختلف کردنشین نیز پیگیری و گزارش می شود. از جمله، به گزارش نیروی زمینی ارتش: «نیروهای ضدانقلاب بیشتر در آویهنک و بیساران و هوسه و توریور و حلوان فعالیت دارند.» بنا به همین گزارش، «چند قبضه توپ و خمپاره در محل های فوق مستقر نموده و به مردم گفته اند که محصولات را جمع آوری کنید که می خواهیم آماده جنگ شویم. و در کره جو در ۲۰ کیلومتری سنندج، تعداد زیادی از ضدانقلابیون تجمع نموده اند.»^(۲۶)

یک گزارش دیگر از منابع اطلاعاتی خودی حاکی است که امروز «تعداد ۶۰۰ نفر از اکراد مسلح عراقی منطقه دربندبازیان (نقطه ای بین سلیمانیه و کرکوک) که چریک دولتی عراق می باشند با همراه داشتن انواع و اقسام سلاح سبک و سنگین به مرز نوسود اعزام و در این نقطه مستقر گردیده اند.» در بخش ملاحظات این گزارش همچنین آمده است: «دولت عراق با اعزام افراد مسلح به نوار مرز مشترک خود در نوسود قصد دارد در صورت درگیری نیروهای نظامی ایران با گروه های مخالف در این منطقه، به نفع گروه های مخالف وارد عمل شود.»^(۲۷)

گزارش نیروی زمینی ارتش از منطقه بانه نیز حاکی است تحرکات و تجمع عناصر و گروه های مسلح غیرقانونی از جمله کومه له با همراهی و حمایت تسلیحاتی دکتر شاکری در آبادی های سفیدکوه، ساوان و کوه کلوره (واقع در پشت آبادی نیزه رود) در حال انجام است و افراد و سلاح های نیمه سنگینی در این مناطق مستقر کرده اند.^(۲۸)

از سوی دیگر، به گزارش خبرگزاری پارس از سنندج عصر امروز، «پیشمرگان مسلمان کرد در جریان بازدید از اتومبیل‌های راه سنندج - کامیاران به دختری به نام سوسن اردلان مظنون شده و پس از جست‌وجوی وسایل وی، مقداری اعلامیه علیه حکومت جمهوری اسلامی ایران و تعدادی کتاب متعلق به سازمان چریک‌های فدایی خلق از نامبرده کشف شد. ...»^(۲۹)

۳۷۸

مشکل راه‌های ارتباطی و ساخت و ترمیم آنها در نوار مرزی غرب و جنوب غربی کشور، همواره از دغدغه‌های اساسی نیروهای درگیر در این مناطق بوده است و در گزارش‌های متعدد به مرکز بارها بر لزوم ترمیم و ساخت راه‌ها و نیز پاسگاه‌های مرزی تأکید شده است. بر همین اساس، امروز در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی، دو فوریت طرح ترمیم نواقص پاسگاه‌ها و جاده‌های مرزی به تصویب رسید.

در این طرح آمده است: «به منظور ایجاد امنیت بیشتر در مرزهای غربی و جلوگیری از خطراتی که برای پاسداران و افراد ارتش در مرز پیش می‌آید، دولت مکلف است ظرف ۱۵ روز موضوع مرمت جاده‌ها و پاسگاه‌های منهدم‌شده جاده قصرشیرین را مورد توجه قرار داده و اعتبار لازم جهت انجام این امر اختصاص و به مجلس اعلام دارد.» پس از آن، چند تن از نمایندگان در موافقت و مخالفت با فوریت طرح صحبت کردند و در پایان، فوریت آن به تصویب رسید تا در جلسه آینده مورد بررسی قرار گیرد.^(۳۰)

از سوی دیگر، معاون عملیاتی غرب کشور صبح امروز، بعد از دیدار و گفت‌وگو با بنی‌صدر در یک مصاحبه اظهار کرد: «حملات مجدد ضدانقلاب در بعضی از نقاط پیش‌بینی شده است؛ چون این نقاط هنوز آلوده وجود آنهاست و آنها کمین می‌کنند و ما باید با آسفالت جاده‌ها اولاً مسیر عبور و مرور نیروهای مسلح اسلامی را آسان‌تر کنیم تا بتوانند زودتر به رفع حملات آنها بشتابند و امکانات به‌راحتی برسد و در ثانی، امکانات دیگری نظیر ماشین و نظایر آن در اختیار برادران پاسدار بگذاریم. ...»^(۳۱)

۳۷۹

علاوه بر تحرکات و فعالیت‌های گروه‌های مسلح معاند با نظام در غرب کشور، در شرق و جنوب کشور نیز برخی گزارش‌ها از وجود درگیری و ایجاد ناامنی در این مناطق حکایت دارد. از جمله «بنا به گزارش لشکر ۸۸ زاهدان، ساعت ۱۰ امروز در ۷۰ کیلومتری جاده خاش - ایرانشهر، تعدادی از افراد سپاه پاسداران ایرانشهر با اشرار درگیر می‌شوند و بنا به خبر تأییدشده، یک پاسدار در این درگیری به شهادت می‌رسد. در این درگیری با کمک گروهان ژاندارمری خاش، اشرار متواری و درگیری خاتمه می‌یابد.»^(۳۲)

در اطراف طبس نیز، گزارشی از پرواز مشکوک یک بالگرد مخابره شده است: «برابر اطلاع سپاه مشهد، یک فروند هلیکوپتر با چراغ ثابت در کوه‌های مشرق طبس فرود آمده و تابه‌حال از محل پرواز نکرده است. برابر اعلام ستاد مشترک، یک فروند هواپیمای اف ۱۴ جهت شناسایی هلیکوپتر مذکور به منطقه طبس اعزام شده است.»^(۳۳)

اما در استان فارس، باز هم طرف‌داران خسرو قشقایی به ایجاد راه‌بندان و کمین برای پاسداران دست زدند و به‌سوی ماشین‌های عبوری تیراندازی کردند. گزارش خبرنگار روزنامه جمهوری اسلامی در این مورد حاکی است: «ساعت حدود ۱۱:۳۰ شامگاه امروز، گروهی از عمال خسرو قشقایی با بستن جاده شیراز - کازرون در نزدیکی روستای خان‌زینان به یکی از روستاها حمله کرده و دست به ایجاد رعب و وحشت بین مردم زدند و عده‌ای دیگر جاده را بسته و حدود ۲۸ اتومبیل را به غارت می‌برند. روابط عمومی سپاه پاسداران شیراز اعلام کرده بعد از وقوع این حادثه طی تماس‌های تلفنی مکرر عده‌ای، از ما خواسته شد به محل حادثه برویم. چون هویت این عده برای ما مشخص نبود و چون در این رابطه کسی مستقیماً به سپاه مراجعه ننموده بود؛ لذا برای کسب تکلیف با ستاد مشترک تماس گرفتیم که به علت مشکوک بودن خبر، موافقت نشد و با هوشیاری متوجه شدیم که دامی از طرف خوانین امریکایی برای قتل عام برادران پاسدار گسترده شده بود و بدین وسیله خنثی شد.»^(۳۴)

همچنین به گزارش خبرگزاری پارس، روابط عمومی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شیراز ضمن تأیید این خبر اعلام کرد: «مهاجمین از طرف‌داران خسرو قشقایی بودند و گفته می‌شود با نقشه قبلی قصد کشاندن پاسداران به منطقه و گروگان‌گیری آنها را داشتند که طرح آنها عقیم ماند.»^(۳۵)

۳۸۰

امروز نیز تشنج و درگیری‌هایی میان هواداران سازمان‌ها و گروه‌های چپ به‌ویژه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و مردم در شهرهای مختلف رخ داد.

در شهرستان کازرون، در بازرسی از محل ستاد مجاهدین خلق (منافقین) در این شهر، مقدار زیادی مواد منفجره آماده و در حال ساخت و نیز اعلامیه‌های سازمان مذکور به دست آمد، اما اعضای این ستاد موفق به فرار شدند.^(۳۶)

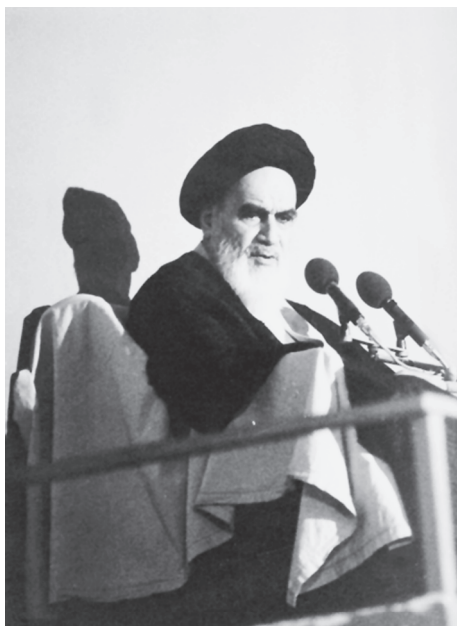
در آمل، نیز میان طرف‌داران مجاهدین خلق (منافقین) و اعضای انجمن اسلامی استه‌کلا درگیری شدیدی رخ داد. بنا بر اطلاعیه اتحادیه انجمن‌های اسلامی شهرستان آمل، این درگیری با حمله بی‌مقدمه طرف‌داران مجاهدین خلق (منافقین) به دفتر انجمن اسلامی جوانان استه‌کلا به وقوع پیوست و موجب زخمی شدن تعدادی از افراد این انجمن شد.^(۳۷) در پی این حادثه، دادستان انقلاب اسلامی آمل امروز با صدور اطلاعیه‌ای بار دیگر از هواداران گروه‌های سیاسی خواست که دست از توطئه و تحریک بردارند. در این اطلاعیه همچنین اخطار شده است که در صورت ادامه این تحریکات، فعالیت این گروه‌ها تا تعیین تکلیف قطعی آنها از سوی مجلس شورای اسلامی ممنوع خواهد شد.^(۳۸)

همچنین در تهران، به دنبال راه‌پیمایی اعتراض‌آمیز گروهی از مردم از محل مسجد الزهراء شهرآرا به طرف پارک شهرآرا، همه کتاب‌فروشی‌ها و روزنامه‌فروشی‌های اطراف این پارک که متعلق به سازمان مجاهدین خلق (منافقین) و دیگر گروه‌های سیاسی بودند، مجبور به تعطیل شدند. خبرنگار کیهان ضمن نقل این خبر، از قول امام‌جماعت مسجد الزهراء افزوده است: «این راه‌پیمایی به منظور اخطار به گروه‌های سیاسی برای جمع‌آوری بساطشان انجام شد، اما به محض اینکه ما از مسجد حرکت کردیم، آنها خود بساطشان را جمع کردند و رفتند.»^(۳۹)

۳۸۱

ساعت ۱۲ امروز، شمار زیادی از علما و روحانیون کردستان (سنندج) در حسینیه جماران با امام خمینی دیدار کردند. در این دیدار ابتدا امام‌جمعه سنندج در سخنانی، ضمن گزارش وضعیت مردم آن سامان، نیازهای منطقه را برشمرد.^(۴۰) سپس امام خمینی، با آنکه پزشکان او را از صحبت کردن منع کرده‌اند، امروز برای دومین بار به سخنرانی پرداخت و گفت:

«من باینکه از طرف اطبا محدود هستم به اینکه صحبت زیاد نکنم و امروز هم یک دفعه برای گروه‌های مختلفی صحبت کردم، لکن نتوانستم که حرف اطبا را قبول کنم در صورتی که برادرهای ما از کردستان، از محلی که همه در زحمت بودند و خصوصاً روحانیون بزرگ کردستان اینجا تشریف آورده‌اند، با آنها بعض صحبت‌ها را نکنم. شما می‌دانید که همان‌طور که کردستان بر آن ظلم شده بود - منتها شما که در کردستان بودید لمس می‌کردید ظلم‌های زمان طاغوت را - در همه جا این ظلم بود، اختصاص به کردستان نداشت، در بلوچستان هم ظلم بود، در کرمان هم ظلم بود، در فارس هم ظلم بود، در خراسان هم ظلم بود. در همه جای این کشور ظلم بود و اساس سلطنت طاغوتی سابق بر ظلم به ملت و چاپیدن منافع کشور و ریختن در جیب مخالفین اسلام و مخالفین کشور بود. بحمدالله با همت والای همه ملت، از کردستان گرفته تا همه جای مملکت، با همت آنها دست آن ظلم و ظالم قطع شد و امروز اگر ظالمی باشد، از ریشه‌های همان ظلم است و در بعض مناطق هم هست و خصوصاً در مناطق شما برادران کردستانی. ما از بعض دسیسه‌هایی که الآن هم در شرف تکوین است بی‌اطلاع نیستیم و من به آن اشخاصی که ادعای اسلام می‌کنند و مشغول توطئه هستند برضد اسلام، به آنها می‌گویم که شمایی که به مردم، پیش کردها، پیش کردستانی‌ها ادعای اسلام می‌کنید و مع‌ذالک، مشغول توطئه هستید بر ضد همین ملت محروم کردستان و غیرکردستان، چطور ادعای اسلام می‌کنید؟ این اسلامی که شما ادعا می‌کنید که نتیجه این باشد که توطئه بکنید با دشمنان اسلام و بر ضد اسلام و ضد مسلمان‌ها و ضد ملت اسلام اقدام بخواهید بکنید، این اسلام، اسلام پیغمبر اکرم نیست، ... چطور یک کسی که ادعای اسلام می‌کند و می‌گوید که من مسلم هستم و ادعای این می‌کند که من با ملت خوب هستم، آن وقت در یک مرکزی بنشیند و اشخاصی را دور خودش جمع بکند از این اشخاص منحرف؛ از اینهایی که هیچ اعتقاد به اسلام ندارند، با آنها رفت‌وآمد کند، با آنها

امام خمینی در دیدار علما و روحانیون کردستان با ایشان:

روحانیون محترم کردستان مردم محل خودشان را بیدار کنند که

گول نخورند از این اجانب پرست‌ها، از اینهایی که می‌خواهند

تفرقه بیندازند و سلطه اجانب مستقر بشود.

بست‌وبند کند که اجنبی را وارد کند در ایران و مسلط کند بر همین مسلمان‌هایی که هستند، چه کردستانی و چه غیرکردستانی.

اینهایی که درصدد این معانی هستند، بدانند که اگر همه قدرت‌های خودشان را هم جمع نکنند نمی‌توانند به یک ملتی که همه با هم فریاد الله اکبر می‌زنند، نمی‌توانند اینها با آنها مقاومت کنند؛ ببخود درصدد تفرقه‌اندازی هستند. مسلمان‌ها برادرند و تفرقه پیدا نمی‌کنند با تبلیغات سوء بعض عناصر فاسد. اصل این مسئله که شیعه و سنی، شیعه یک طرف و سنی یک طرف، این از روی جهالت و از روی تبلیغاتی که اجانب کردند پیش آمده است. چنانچه بین خود شیعه هم اشخاص مختلفی را با هم به مبارزه وامی‌دارند، و بین خود برادرهای سنی هم یک طایفه‌ای را به طایفه دیگر، در مقابل هم قرار می‌دهند. ...

برادرها، متوجه باشید که با اسم‌های مختلف، با چیزهایی که پخش می‌کنند و تبلیغ

می‌کنند، می‌خواهند بین برادرها را جدایی بیندازند که اثر این جدایی افکندن بین برادرها، سلطه اجانب است بر همه و برگشتن همان اوضاع سابق است که به همه شما، به همه ما از مرکز گرفته تا هرجا بروید ظلم شده است و همه را آزار داده‌اند.

باید بیدار باشید شما برادرها. روحانیون محترم کردستان باید متوجه باشند؛ در مساجد خودشان، در جمعه خودشان، در جماعات خودشان، مردم محل خودشان را بیدار کنند که گول نخورند از این اجانب پرست‌ها، از اینهایی که می‌خواهند تفرقه بیندازند و بعد از اینکه تفرقه انداختند باز ما را برگردانند به آن حال اول و سلطه اجانب مستقر بشود. ...

تمام این مطالبی را که این آقای محترم گفتند، تمام این مطالب پذیرفته است و ما هم می‌دانیم که آن‌طوری که باید، تا حالا نشده است که رفع این مشکلات بشود، لکن مجال ندادند که رفع مشکلات بشود. رفع مشکلات محتاج به این است که یک محلی درست، امن بشود. بعد از اینکه امن شد مشغول بشوند. اینها مجال ندادند که باز یک [محلی] درست امن

بشود. الآن هم می بینید که باینکه بحمدالله کردستان باز آرام است فی الجمله، لکن اشخاص و گروه‌ها و مفسده‌جوها باز هم مشغول به فعالیت و آدمکشی هستند. شما بدانید که اولاً نظر به این است که امنیت در همه کشور تحقق پیدا بکند، خصوصاً در سرحدات که باید امنیت بیشتر پیدا بشود و خصوصاً در مناطقی که مفسده‌جوها بیشتر هستند، بیشتر مورد توجه واقع باید بشود. امنیت ان شاءالله حاصل می شود و پس از امنیت تمام این مطالبی که آقا فرمودند، تمام مطالب در نظر است و ان شاءالله تحقق پیدا می کند. و از کشور اسلامی و از قانون اسلام همین متوقع است که ما بین طایفه‌ای با طایفه دیگر اصلاً فرق نداشته باشد.

همه با هم برادرند و همه با هم شریک‌اند؛ هم در غم با هم شریک‌اند هم در شادی با هم شریک‌اند.»^(۴۱)

۳۸۲

معرفی اولین کابینه نظام جمهوری اسلامی پس از افتتاح مجلس شورای اسلامی، که می‌بایست هفته گذشته انجام می‌شد، بار دیگر به تأخیر افتاد. پیش از این، قرار بود که کابینه محمدعلی رجایی در چند روز گذشته به مجلس معرفی شود، اما پس از ملاقات نخست‌وزیر با ریاست جمهوری و مخالفت صریح بنی‌صدر با یک یا چند تن از وزرا، این امر به تعویق افتاد و انتظار نمی‌رود که امروز نیز کابینه به مجلس معرفی شود. این موضوع در میان رسانه‌های گروهی داخل و خارج بازتاب وسیعی داشته است. از جمله کیهان با اشاره به اعلام آمادگی رجایی در روز پنجشنبه گذشته برای معرفی کابینه خود و نیز ملاقات روز یکشنبه وی با بنی‌صدر و عدم تفاهم بر سر وزیر کشور و برخی وزرای دیگر، نوشت:

«اکنون باتوجه به مصاحبه ریاست جمهوری و همچنین خبری که ارگان حزب جمهوری اسلامی صبح امروز انتشار داد، مشخص شده است که یکی از وزیرانی که بنی‌صدر با انتخاب وی مخالفت کرده، وزیر کشور بوده است. رجایی برای این پست به نوشته ارگان حزب جمهوری اسلامی، حجت الاسلام ناطق نوری را کاندیدا کرده بود که با مخالفت روبه‌رو شد. بنی‌صدر در گفت‌وگوی خود علت مخالفت با وزیر کشور را - بدون اینکه از وی نامی به میان آورد - وابستگی حزبی وی اعلام داشته و گفته بود که وزیر کشور می‌بایست تعلقات حزبی و گروهی نداشته باشد. به این ترتیب انتظار می‌رود که شانس دیگر این پست؛ یعنی مهندس مصطفی میرسلیم، به وزارت کشور منصوب شود.» کیهان از قول یک مقام مطلع افزوده است:

«مخالفت دیگر رئیس جمهوری با انتصاب وزیر خارجه بوده است. گفته می‌شود رجایی برای این پست [میر] حسین موسوی سردبیر روزنامه ارگان حزب جمهوری اسلامی را پیشنهاد کرده بود که با مخالفت بنی‌صدر روبه‌رو شد. ... به هر حال، ملاقات حجت الاسلام سیداحمد خمینی، فرزند امام، با ریاست جمهوری که به گفته آگاهان در اطراف مسائل مربوط به

نخست‌وزیری و هیئت وزیران دور می‌زده است، حکایت از تلاشی وسیع برای معرفی هرچه زودتر کابینه به مجلس شورای اسلامی دارد. ...»^(۴۲)

روزنامه جمهوری اسلامی نیز درمورد حذف نام وزیر کشور از لیست هیئت دولت نوشته است: «طبق اطلاعات واصله، نام حجت‌الاسلام ناطق نوری، نماینده امام در جهاد سازندگی، از لیست اعضای دولت حذف شده است. ... حجت‌الاسلام ناطق نوری از سوی نخست‌وزیر برای پست وزارت کشور در نظر گرفته شده بود. از قرار معلوم، نام حجت‌الاسلام ناطق نوری طبق دستور آقای دکتر بنی‌صدر از لیست اعضای دولت حذف شده است، و هنوز سرنوشت وزارت کشور نامعلوم است. حجت‌الاسلام ناطق نوری تنها روحانی عضو کابینه آقای رجایی بوده‌اند. ...»^(۴۳)

دراین حال، امروز ۷ تن از وزرا استعفا کردند. به نوشته کیهان: «وزاری که به‌طور مشترک استعفانامه خود را به رئیس‌جمهوری داده‌اند، وزرای ارشاد ملی، صنایع و معادن، کار، راه، مسکن و شهرسازی، پست و تلگراف، و دارایی می‌باشند. دکتر میناچی وزیر ارشاد ملی در زمینه علت این استعفای دسته‌جمعی گفت: روز چهارشنبه ۲۹ مردادماه با صدور حکم نخست‌وزیری رجایی از طرف رئیس‌جمهور، قانوناً کار ما تمام شد و می‌بایستی که استعفا می‌دادیم. زیرا تا قبل از تشکیل مجلس و انتخاب نخست‌وزیر، دکتر بنی‌صدر بنا به تصویب شورای انقلاب، هم ریاست این شورا را داشت و هم سرپرستی نخست‌وزیر و وزرا را. پس وقتی که مجلس رسماً شروع به کار کرد، شورای انقلاب منحل شد و رئیس‌جمهوری فقط سرپرستی وزرا را داشت و حالا با صدور حکم نخست‌وزیر، سمت سرپرستی وزرا نیز قانوناً به نخست‌وزیر می‌رسد و از آنجا که ما وزرای رئیس‌جمهور بودیم، قانوناً دیگر سمتی نداریم و باید استعفا می‌دادیم.»^(۴۴) اما پیش‌ازظهر امروز؛ یعنی بلافاصله پس از این استعفای دسته‌جمعی، بنی‌صدر در اطلاعیه‌ای از وزرای مستعفی و نیز دیگر وزرای کنونی خواست تا شروع کار هیئت دولت جدید، همچنان به مسئولیت‌های قبلی خویش ادامه دهند. در این اطلاعیه همچنین از کارمندان دولت در هر سطحی خواسته شده است تا آغاز کار دولت جدید در انجام وظایف قانونی خود کوتاهی ننمایند.^(۴۵)

۳۸۳

صادق قطب‌زاده، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، در مصاحبه‌ای که در شماره امروز روزنامه انقلاب اسلامی منتشر شد، درباره مشکلات و بحران‌های اقتصادی، امنیتی و سیاسی که نظام نوپای اسلامی با آنها روبه‌روست، مطالبی را به تفصیل بیان کرده است، که این مطالب به مسئولیت وی به‌عنوان سرپرست دستگاه دیپلماسی کشور، چندان مرتبط نیست و بیشتر به خاستگاه جناحی وی بازمی‌گردد. قطب‌زاده از موضع یک منتقد به طرح مسائلی پرداخته که به‌خصوص در شرایط جناح‌بندی کنونی، قابل توجه و تأمل است و علامتی است از اینکه جهت‌گیری سیاسی وی، علی‌رغم اختلافات سیاسی او با بنی‌صدر بیشتر به نفع جریان بنی‌صدر می‌باشد.

وی با اشاره به بحران اقتصادی در کشور گفت:

«واقعیت قضیه این است که اقتصاد ما خوابیده یا در حداقل وضعیت خودش دارد تولید می‌کند. تولید ما پایین آمده. الآن که داشتم با نماینده کارخانه سیمان صحبت می‌کردم [گفت] که داریم کاغذ سیمان از خارج وارد می‌کنیم. ... تقریباً سازماندهی اقتصاد مملکت و سازمان‌های دیگر به هم ریخته و در حال اضمحلال است. خیلی صریح بخواهیم صحبت کنیم ما ناظر به هم‌ریختگی سازمانی هستیم. این از لحاظ اقتصادی که وضع خیلی خراب و درهم‌وبرهم و ناراحت‌کننده است.

از لحاظ امنیتی وضع از این هم بدتر است. تقریباً هیچ‌یک از مرزهای ما ساکت نیست؛ کردستان، خوزستان، حتی آذربایجان غربی سلول‌هایی که در آنجا درست کردند و نیروهای کمونیستی شدیداً در آنجا مشغول فعالیت هستند و ناظر انفجارهایی در آنجا خواهیم بود. ترکمنستان ساکت نیست، بلوچستان هم سر بلند کرده. وضع ما با کشورهای هم‌مرزمان مشخص است. وضع افغانستان معلوم است، که یکی وابسته به ابرقدرت روس است و دیگری وابسته به ابرقدرت امریکا است و آنچه که مربوط به پاکستان و ترکیه داشتیم، پاکستان هم که کمونیست‌ها به شدت تهدید کردند و بالاخره روابط سرد می‌گذرد و با ترکیه هم به همین. با کشورهای خلیج فارس هم متأسفانه مثل اینکه اصرار داریم که تبلیغاتمان را چنان بکنیم که با ما اختلاف پیدا نکنند؛ ... متأسفانه دست امپریالیسم امریکا و روس در تبلیغات ما خیلی صریح است و آنها هستند که دارند هدایت می‌کنند.»

قطب‌زاده سپس به وضعیت امنیت داخلی پرداخته و ادامه داد:

«... مقدار زیادی ما ثروت از ثروتمندان جنایتکار گذشته مصادره کرده به حق، ولی برای برای مستضعفان و برای محرومین اصلاً نتیجه‌ای نداشته، بلکه آنها را هم که گرفتیم و کار می‌کرده، خرابش کردیم، آنهایی هم که آنجا کار می‌کردند آنها را بیکار کردیم. از لحاظ حزب‌بازی و دسته‌بازی ما بدترین و مبتذل‌ترین نوع فرنگی‌اش را وارد کردیم؛ تعداد زیادی حزب و دسته و روزنامه به وجود آمده و راه افتادند و با خودشان غنائم را تقسیم می‌کنند. مطالب امام برای همه لازم‌الاجراست؛ آن قسمتی را که بخواهیم بزرگ می‌کنیم و آن قسمتی که نخواهیم از بین می‌بریم و هر قسمتی که مربوط به دسته خودمان باشد تقویت می‌کنیم. ...»

صادق قطب‌زاده: از نظر امنیتی هیچ‌یک از مرزهای ما ساکت نیست. نیروهای خارجی، امریکایی و روسی به احتمال زیاد دارند روی ایران توافق می‌کنند.

وزیر امور خارجه آن‌گاه درباره علل و ریشه این مشکلات و بحران‌ها چنین گفت: «تشت، قدرت‌طلبی، انحصارطلبی، عدم آگاهی از وظیفه است. ما در سیاست خارجی هر تلاشی کردیم که جلو برویم از داخل آن‌قدر ضربه زدند که ما را فلج کردند. این واقعیتی که شما نگاه می‌کنید، ما الآن در حدود یک میلیون ایرانی در خارج از کشور داریم و این، رقم کمی نیست. دولت کانادا اعلام کرده است که بعد از انقلاب ۱۷ هزار دکتر و مهندس ایرانی به آنجا مهاجرت کرده‌اند. ...»

وی در بخش دیگری از سخنانش گفت: «نیروهای خارجی؛ آمریکا و روس به‌احتمال زیاد دارند روی ایران توافق می‌کنند. الآن نگاه بکنید، سه ماه است که وزارت نیرو اجازه می‌خواهد که نیروگاه‌هایی که از اروپا خریداری کرده‌ایم از رودخانه ولگا حمل بشود و به ایران بیاید، روسیه اجازه نمی‌دهد، یک ماه دیگر هم رودخانه ولگا بسته می‌شود. اجناس ما را نمی‌گذارند به ایران بیاید، آنهایی را که می‌خریم به دفع‌الوقت می‌گذارند. چرا این کارها را می‌کنند؟ خیلی روشن است چون می‌خواهند که وقت بگذرانند. روشن است که مشغول تقسیم دنیا هستند. آمریکایی‌ها هم به همچنین و کشورهای خلیج فارس هم دارند منافعشان را می‌برند. ما از هفت هشت ماه قبل، از موقع محاصره اقتصادی، در مجموع جنس را ۲/۵ میلیارد دلار گران‌تر خریدیم که مملکتمان را پیش ببریم، نه با برنامه‌ریزی. اینها را چگونه می‌توانیم جواب بدهیم؟...»^(۴۶)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۵۹/۶/۴

۱. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۲؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی ایران در خرمشهر به مرزبان اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۲، هر دو به نقل از خبرگزاری پارس از تهران؛ و - روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۱۲.
۲. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۱، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۵، صص ۴۰ و ۴۱، رادیو صوت‌الجمامیر بغداد (بخش عربی)، ساعت ۱۶:۳۰، ۱۳۵۹/۶/۴.
۳. همان، ص ۳۷، رادیو کویت (بخش عربی)، ساعت ۱۳، ۱۳۵۹/۶/۴.
۴. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۶، ص ۲، به نقل از خبرگزاری پارس به نقل از خبرگزاری آسوشیتدپرس.
۵. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۵، ص آخر، خبرنگار کیهان از قصرشیرین.
۶. سند شماره ۴۰۹۲۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (کردستان)، ج ۱، ص ۲۷۱، بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۶.
۷. سند شماره ۳۷۸۴۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد لشکر ۹۲ زرهی (رکن ۲) به ت ف - نزاجا (مد اطلاعات)، ۱۳۵۹/۶/۹.
۸. فیش سیاسی شماره ۵۱۴۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۱۳۵۹/۶/۴.
۹. سند شماره ۳۷۸۴۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از
- مرزبانی درجه ۱ جمهوری اسلامی ایران در خرمشهر به مرزبان دولت جمهوری عراقی در بصره، ۱۳۵۹/۶/۸، بازگشت به شماره ۲۴۶/۸۰/۱۲/۱ مورخ ۱۹۸۰/۸/۲۶ (۱۳۵۹/۶/۴).
۱۰. فیش سیاسی شماره ۵۰۸۱۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: مورخ ۱۳۵۹/۶/۵ (نقده)، ص ۹۹، بولتن خبری مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۱۳۵۹/۶/۳.
۱۱. سند شماره ۷۰۸۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ۱۳۵۹/۶/۳.
۱۲. سند شماره ۴۳۳۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به سپاه پاسداران، ۱۳۵۹/۶/۵؛ و - سند شماره ۴۰۹۲۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (نقده)، ص ۹۹، بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۶، ص ۱.
۱۳. سند شماره ۴۳۳۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: پیشین؛ و - سند شماره ۹۴۲۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (ارومیه)، ص ۱۷۳، بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۵.
۱۴. سند شماره ۴۳۳۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا، ۱۳۵۹/۶/۵، برابر اعلام ژاندرمری؛ و - سند شماره ۹۴۲۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات

۲۶. سند شماره ۴۳۳۰۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۲ (ح - ع) به ت - ف ۲اجا (رکن ۲)، ۱۳۵۹/۶/۴.
۲۷. سند شماره ۴۷۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (نوسود)، ص ۲۷۴، از ستاد مشترک (اداره دوم، حفاظت اطلاعات) به ستاد عملیات غرب، ۱۳۵۹/۶/۲۹.
۲۸. سند شماره ۴۳۳۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (بانه)، ص ۱۹۱، از سماجا ۲ (ح - ع) به ت - ف - ۲اجا (رکن ۲)، ۱۳۵۹/۶/۴.
۲۹. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۲، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۶، ص ۳۰، خبرگزاری پارس از سندج، ۱۳۵۹/۶/۵.
۳۰. مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی، دوره اول، ص ۵۴۹.
۳۱. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۳.
۳۲. سند شماره ۴۳۱۷۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از نواج به سماجا (مد اطلاعات)، ۱۳۵۹/۶/۴.
۳۳. سند شماره ۹۴۲۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۱ و ۲.
۳۴. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۶، ص ۵، خبرنگار جمهوری اسلامی از شیراز.
۳۵. همان، به نقل از خبرگزاری پارس از شیراز.
۳۶. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۴، خبرنگار جمهوری اسلامی از کازرون.
۳۷. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۹، ص ۴، خبرنگار جمهوری اسلامی از آمل.
۳۸. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۴، ص آخر، به نقل از خبرگزاری پارس از ساری.
۳۹. همان، ص ۳، خبرنگار کیهان از شهرآرا تهران.
۴۰. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۱۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۱۵، هر دو به نقل از خبرگزاری پارس از تهران.
۴۱. صحیفه نور، جلد ۱۳، صص ۱۵۵ - ۱۵۱.
۴۲. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۴، ص آخر.
۴۳. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۳.
۴۴. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۴، ص آخر.
۴۵. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۱.
۴۶. همان، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۶.
- جنگ: اسناد مناطق کردنشین (کردستان)، ج ۱، ص ۲۵۶، بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۴.
۱۵. سند شماره ۴۲۵۴۹۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (میاندوآب)، ص ۶۸ از اطلاعات و عملیات سپاه ارومیه به عملیات سپاه کرمانشاه، ۱۳۵۹/۶/۱۱.
۱۶. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۲، به نقل از خبرگزاری پارس از ارومیه.
۱۷. سند شماره ۴۳۱۷۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (مریوان)، ج ۱، ص ۱۷۴، از مرکز فرماندهی غرب به مرکز فرماندهی سپاه، ۱۳۵۹/۶/۴؛ و - سند شماره ۹۴۲۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (نقده)، ص ۹۶، بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۱.
۱۸. سند شماره ۴۳۱۶۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (کامیاران)، ص ۷۹، از مرکز فرماندهی سپاه به سپاه کرمانشاه، ۱۳۵۹/۶/۴.
۱۹. سند شماره ۴۳۱۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نهجا (پ - ف)، ۱۳۵۹/۶/۳.
۲۰. سند شماره ۴۳۳۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نواج (معاونت عملیات و اطلاعات)، ۱۳۵۹/۶/۵ برابر گزارش ۲اجا؛ و - سند شماره ۹۴۲۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (ارومیه)، ص ۱۷۳، بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۵.
۲۱. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۵، ص آخر، خبرنگار کیهان از کرمانشاه.
۲۲. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۶، ص ۴، به نقل از خبرگزاری پارس از سندج.
۲۳. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۶، ص ۴، خبرنگار جمهوری اسلامی از تکاب.
۲۴. سند شماره ۴۳۴۰۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نواج، ۱۳۵۹/۶/۵.
۲۵. سند شماره ۴۳۴۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (ارومیه)، ص ۱۷۱، از سپاه ارومیه به سپاه (مرکز فرماندهی)، ۱۳۵۹/۶/۵.